

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2009. május 14.

FÖLDRAJZ

**EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI
ÉRETTSÉGI VIZSGA**

**JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI
ÚTMUTATÓ**

**OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS
MINISZTERIUM**

1. FELADAT**a)**

1. a Nap	1 pont
2. az É.sz. 23,5°-án.	1 pont
3. $90^\circ - 83^\circ = 7^\circ$ $23,5^\circ + 7^\circ = 30,5^\circ$	1 pont
Alexandria szélességi kör: é.sz. 30,5°	1 pont
4. $90 - 83 = 7^\circ$ távolságra van a két város egymástól	1 pont
$360:7=51,4$ -szerese	1 pont

6 pont

b) Bekarikázva: A

1 pont

1 pont

Összes elérhető pontszám: 7 pont**2. FELADAT****a)**

1. D
2. A
3. F
4. E

Minden helyes válasz 1 pont.

4 pont

b)

- A: 5.
B: 1.
C: 6.
D: 3.

Minden helyes válasz 1 pont.

4 pont

c)

1. A számítás elve: a kör területe: $r^2\pi = 0,5 \text{ km} \times 0,5 \text{ km} \times 3,14 = 0,25 \text{ km}^2 \times 3,14$	1 pont
Terület a valóságban: $0,785 \text{ km}^2$	1 pont
2. A számítás elve: a méretarány alapján $1 \text{ km} = 1 \text{ cm}$ a térképen	1 pont
Terület a térképen: $0,785 \text{ cm}^2$	1 pont

4 pont

Összes elérhető pontszám: 12 pont**3. FELADAT****a)**

1. fumarola / gejzír	1 pont
2. mofetta	1 pont
3. kénvegyületek / kén-hidrogén / kén-dioxid	1 pont
Vulkáni utóműködések	1 pont
Bekarikázva: 1., 4.	1+1 pont
Gejzír / szénsavas forrás / csevice / borvíz / iszapvulkán / hévíz	1 pont

7 pont

b)

1.
 1. kráter 2. magma 1+1 pont
2. Kaldéra / kaldérakúpos tűzhányó 1 pont
3. Bekarikázva: B) 1 pont
4. Alábukó/közeledő / fölemésztődő / szubdukciós lemezszegélyeknél 1 pont
5. Szeizmográfot 1 pont
6. Richter-skála 1 pont

7 pont

Összes elérhető pontszám: 14 pont**4. FELADAT****a)**

1. Ciklon/alacsony nyomású képződmény, melegfront, hidegfront 1+1+1 pont
2. Izobár(vonal) 1 pont
3. Hektopascal (hPa) 1 pont
4. D 1 pont
5. kelet (K) / kelet-északkelet / (KÉK) 1 pont
6. A, B, C 1+1+1 pont

10 pont

b)

- A) Harmatpont 1 pont
- B) Hőösszeg / tenyészidőszak hőösszege 1 pont
- C) Éghajlat 1 pont

3 pont

c)

A levegő ...	hőmérséklete	tényleges páratartalma	lehetséges maximális páratartalma	relatív páratartalma
Szám adatok:	30 °C	6 g/m³	30 g/m³	20%

$$(6 : 30 \times 100 = 0,2 \times 100 = 20\%)$$

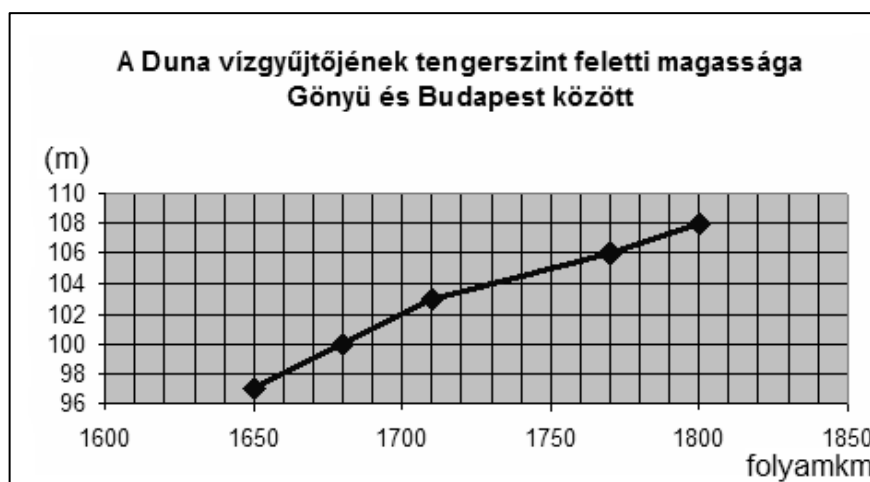
4 pont

Összes elérhető pontszám: 17 pont

5. FELADAT**a)**

1. A grafikonon történő ábrázolás pontozása:
 Az x tengely helyes megnevezése és beosztása: 1 pont
 Az y tengely helyes megnevezése és beosztása: 1 pont
 A görbe helyes felrajzolása: 1 pont

Egy példa az adatok ábrázolására:

2. Esztergom és Vác vagy Vác és Budapest között. 1 pont
Az egyik szópár említése elegendő.
3. 3 m: 30 km / 0,1 m/km 1 pont
4. Komárom és Esztergom között. 1 pont
5. Sebesség / vízhozam / munkavégző képesség / szakaszjelleg 1+1 pont
Bármelyik kettő megnevezése elfogadható.
6. A folyó adott szakaszán lévő vízmérce 0 szintjéhez / pontjához képest. 1 pont
7. Dunakanyar 1 pont

10 pont

b)

1. Bécs
 2. Linz
 3. Pozsony / Bratislava
 4. Galați
- a. Mura
 b. Olt
 c. Száva
 d. Dráva
- A. Szerbia
 B. Németország
- Minden helyes válasz 1 pont.*

10 pont

Összes elérhető pontszám:	20 pont

6. FELADAT**a)**

1. C
2. –
3. A
4. B
5. –
6. E
7. –
8. D

Minden helyesen beírt betű 1 pont. A szükségesnél több betű beírása pontlevonással jár, de 0 pontnál kevesebb nem adható.

5 pont

b)

- A. forró övezeti sivatagi/ trópusi sivatagi
- B. egyenlítői
- C. óceáni
- D. mérsékelt övezeti sivatagi
- E. mediterrán

Minden helyes megnevezés 1 pont.

5 pont

c)

1. A
2. B
3. A
4. C
5. B

Minden helyes válasz 1 pont.

5 pont

Összes elérhető pontszám:	15 pont

7. FELADAT

1. Namib-sivatag	5. Abuja
2. Kanári-szigetek	6. Guinea
3. Alexandria	7. Kenya
4. Johannesburg	8. Csád

Minden helyes válasz 1 pont.

Összes elérhető pontszám:	8 pont

8. FELADAT

Népesedési szakaszok	sorszámok							
I. szakasz	1	3						
II. szakasz	6	9	10	13				
III. szakasz	2	4						
IV. szakasz	5	7	8	11	12	14		

Megjegyzés: A megoldások számánál több bejelölése pontlevonással jár, de 0 pontnál kevesebb nem adható.

Összes elérhető pontszám:	14 pont

9. FELADAT

1. C
2. F
3. B
4. E
5. A

Minden helyes válasz 1 pont.

Összes elérhető pontszám:	5 pont

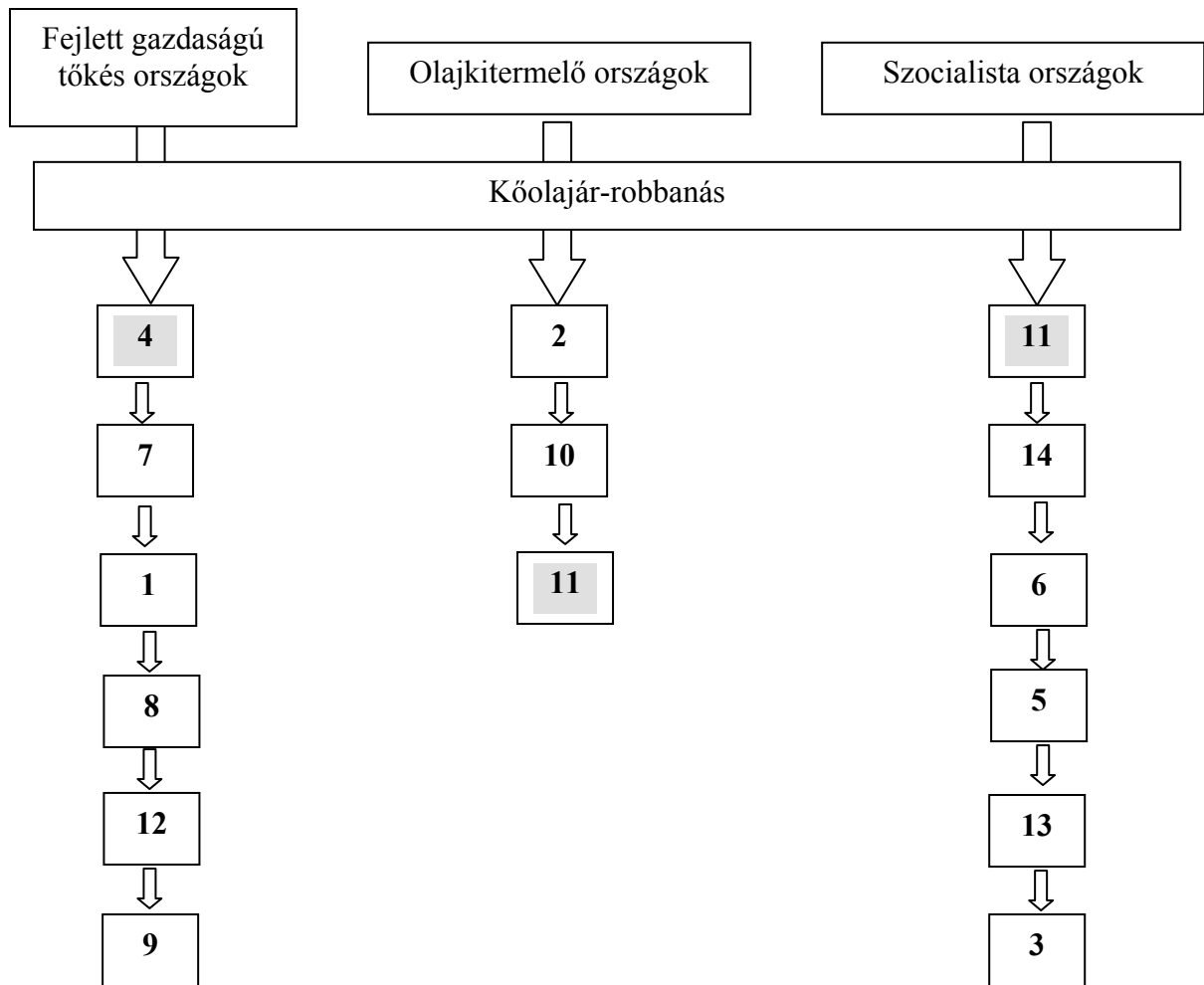
10. FELADAT

1. C
2. D
3. B
4. C
5. A
6. C

Minden helyes válasz 1 pont.

Összes elérhető pontszám:	6 pont

11. FELADAT

Megjegyzés: Az egymásból következő helyes logikai elemeket is értékelni kell. (5., 6., 14., számok sorrendje felcserélhető. 8., 12. számok sorrendje szintén felcserélhető.)

Összes elérhető pontszám: 12 pont

12. FELADAT

1. Mosonmagyaróvár
2. Szombathely
3. Szentgotthárd
4. Sopron
5. Kőszeg
6. Zalaegerszeg
7. Nagykanizsa
8. Hegyeshalom

Összes elérhető pontszám: 8 pont

13. FELADAT

a)

	1	2	3	4	5
Ország:	Dánia	Finnország	Izland	Norvégia	Svédország
Főváros:	Koppenhága	Helsinki	Reykjavík	Oslo	Stockholm

Minden helyes megnevezés 1 pont.

10 pont

b)

	1	2	3	4	5
Jelentős a vasércbányászata.					X
Területén magas a szántóföldek aránya.	X				
Vízenergiában való gazdagságának köszönhetően alumíniumipara is jelentős.			X	X	
Ismert elektronikai nagyvállalata a Nokia.		X			
Jelentős a szénhidrogén-bányászata.				X	
Halászata jelentős.	(X)		X	X	
Gépkocsigyártása, fegyvergyártása világhírű.					X
Lakossága nem tartozik a germán népek közé.		X			
A tengeri bérfuvarozás fontos bevételi forrása.				X	
Jelentős a geotermikus energia felhasználása.			X		
Fa- és papíripara jelentős.		X			X

Minden helyes megoldás 1 pont. A megoldások számánál több jelölésért pontlevonás jár, de 0 pontnál kevesebb nem adható.

11 pont

c) Tagja az Európai Uniónak: 1., 2., 5.

Euró a fizetőeszköz: 2.

Minden helyesen beírt szám 1 pont. A szükségesnél több szám beírása pontlevonással jár, de 0 pontnál kevesebb nem adható.

4 pont

Összes elérhető pontszám:	25 pont

14. FELADAT

a)

- Nyugat-Dunántúl 1 pont
- Győr-Moson-Sopron, Vas, Zala megye 1+1+1 pont
Minden helyes megnevezés 1 pont. Több megye megnevezéséért pontlevonás jár, de 0 pontnál kevesebb pont nem adható.
- Győr 1 pont
- Bekarikázva: 2. 4. 1+1 pont
- hűtőház / konzervgyár / feldolgozóipar 1 pont

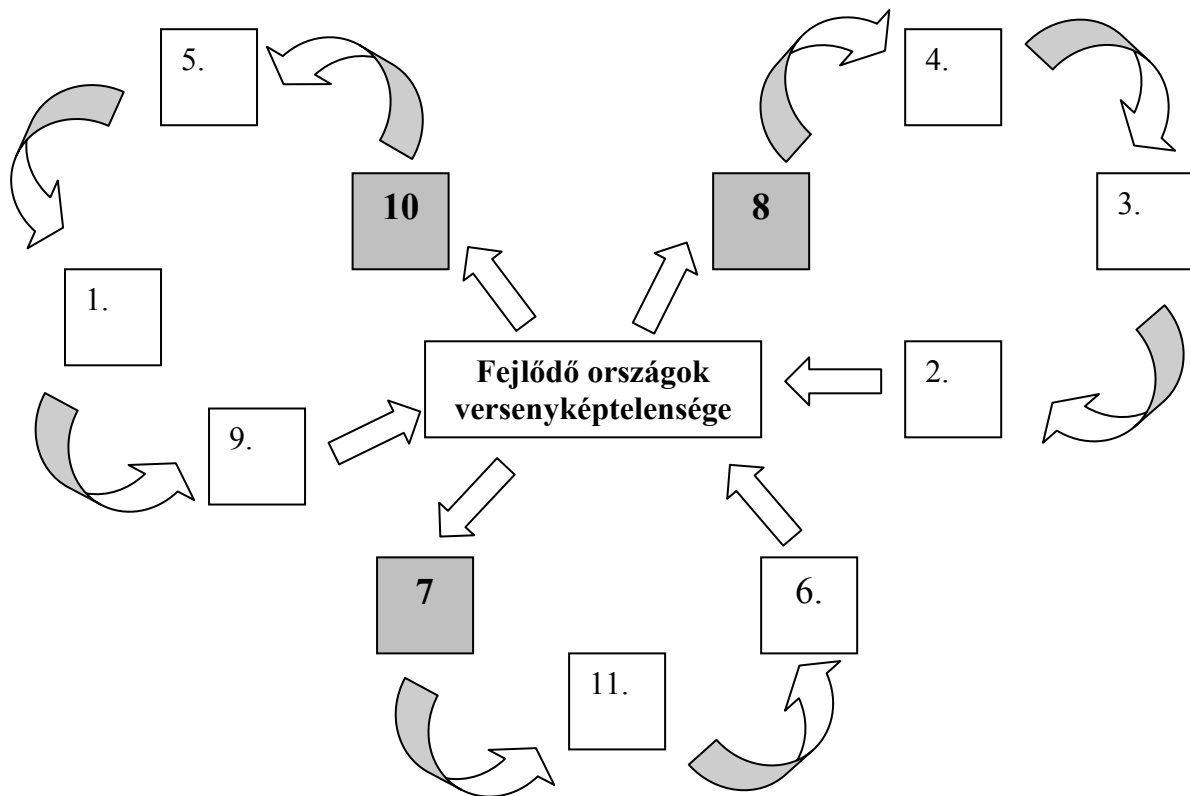
8 pont

b)

- B
- D
- C
- A
- E
- B
- A
- C
- E
- A

10 pont

Összes elérhető pontszám:	18 pont

15. FELADAT

Összes elérhető pontszám:	8 pont

16. FELADAT

A fejlett országok gazdaságuk erejénél fogva magasabb életszínvonalat tudnak biztosítani állampolgáraiknak. A magas bérek biztosítják a/a/..... **4.**-t, ami az itt kialakult fogyasztói társadalmak alapja. A lakosságot minden eszközzel a fogyasztásra ösztönzik. Ez az igényeket meghaladó ... **11.**-hoz vezet.

A fejlett országokra jellemző életforma terjedése az energiafogyasztás rohamos növekedését is magával hozza. Ennek jelentős szerepe van a/a/ ... **3.** kialakulásában. Orvoslására egyre több erőművet építenek, ami azonban a/a/ ... **12.**-t okozó gázok kibocsátásának a növekedéséhez és így a/a/ ... **5.** fokozódásához vezet. A széntüzelésű erőművekből a levegőbe kerülő kén-dioxid pedig **10.**-t és a talaj ... **2.**-t okozza.

A fogyasztói társadalom egy másik velejárója, hogy óriási szeméthegeket „produkál”. Ezt a kérdést a/a/ ... **6.**-nak kellene megoldani, ami a szelektív gyűjtést és az újrahasznosítást jelentené. Az európai tapasztalatok is azt mutatják, hogy még bőven van tennivaló ez ügyben.

A fejlett országokra jellemző társadalmi probléma a/az ... **7. (8)**.... és a/az ... **8. (7.)**.
Ezt részben orvosolja, de nagyon sok gondot is okoz a/az ... **1.** ...

Minden helyes beírás 1 pont. A 7-es és a 8-as szám beírása felcserélhető.

Összes elérhető pontszám:	11 pont

A feladatlappal elérhető összes pontszám:	200 pont